

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Tdo/85/2016
Identifikačné číslo spisu: 4113011506
Dátum vydania rozhodnutia: 11.01.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Štefan Harabin
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:4113011506.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Štefana Harabina a členov JUDr. Martina Piovartsyho a JUDr. Pavla Farkaša na neverejnom zasadnutí 11. januára 2018 v trestnej veci obvineného F. P. a spol., pre obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, 3 písm. c/, 4 písm. a/ Tr. zák., vedenej na Okresnom súde Nitra, sp. zn. 2T 153/2013, o dovolaniach obvinených J. M. a Q. F. proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 27. januára 2016, sp. zn. 2To 9/2015, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolania obvinených J. M. a Q. F. s a o d m i e t a j ú .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Nitra z 22. augusta 2014, sp. zn. 2T 153/2013, boli obvinení 1/ F. P., 2/ J. M., 3/ Q. F. a 4/ C. B. uznaní za vinných z obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, 3 písm. c/, 4 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. i/ Tr. zák., na skutkovom základe, že spolu s ďalšími doposiaľ nestotožnenými osobami, v úmysle seba alebo iného obohatiť sa v priebehu roku 2011 spoločili za účelom spáchania trestného činu tým, že si vopred naplánovali a rozdelili si medzi sebou určené úlohy a páchanie trestnej činnosti koordinovali tak, aby spoločnosť P. P. K. P. /V./ Q..F.. organizačná zložka P., so sídlom M., R. W. XX, IČO: XX XXX XXX (ďalej len „spoločnosť P. M.“) uviedli do omylu a to tým spôsobom, že F. P. a J. M. v presne nezistenom čase na doposiaľ nezistenom mieste, spoločne naplánovali prepravu LCD televízorov značky Sony, vyrobených v spoločnosti P. M. a to tak, že spoločnosť P. M. predložila falošné doklady potrebné k vydaniu a následnej preprave tovaru, s ktorým plánom oboznámili Q. F., ktorý spolu so F. P. na tento skutok dňa 07. decembra 2011 vo večerných hodinách v meste B. oslovili C. B., ktorý si dňa 08. decembra 2011 v ranných hodinách spolu so F. P. a následne aj s Q. F. išiel dať vyhotoviť do fotoslužieb v Nových Zámkoch a v Nitre fotografie na falošný občiansky a vodičský preukaz, pričom fotografie so svojou podobizňou odovzdal v Nových Zámkoch na parkovisku pred obchodným domom Kaufland a následne aj v obchodnom dome Mlyny v Nitre F. P., ktorý zabezpečil prostredníctvom doposiaľ nestotožnenej osoby vyhotovenie sfaľovaných dokladov, a to občianskeho preukazu na meno T. B., nar. X.XX.XXXX, série a čísla: P. XXXXXX a vodičského preukazu na meno T. B., nar. X.XX.XXXX, séria a čísla: P. XXX XXX a poistného certifikátu spoločnosti Union a odovzdal ich čerpaciej stanici OMV v Nitre na Novozámockej

ulici C. B. s tým, aby sa uvedenými dokladmi preukázal pri nakladaní LCD televízorov značky Sony na pracovisku expedície spoločnosti P. M., okrem toho dal F. P. C. B. aj pečiatku firmy Y. s.r.o., Sphnemocenie A. B. pre T. B. zo dňa 16. novembra 2011 a Zmluvu zo dňa 8. decembra 2011 o nájme dopravného prostriedku medzi prenajímateľom L., s.r.o., M., v zastúpení I. G. a nájomcom Y., s.r.o. so sídlom B. X, Q. Q. v zastúpení T. B., ktoré podpisy konateľa spoločnosti L., s.r.o. M. a doposiaľ nestotožnenej osoby vystupujúcej pod menom T. B. boli overené na Notárskom úrade JUDr. J. L. v M. dňa 8. decembra 2011. Následne na čerpacej stanici Slovnaft v Nitre, na ceste č. 51 v smere do Bratislavy, konateľ spoločnosti L. s.r.o., I. G., so svojím zamestnancom odovzdal nákladné vozidlo - ťahač zn. Volvo FH480 42T Euro 5 FH, EČ: M. XXX N., VIN: X a nákladný náves zn. Freuhauf Maxispeed TX34, EČ: M. XXX X. VIN: F ktorých držiteľom je spoločnosť L. s.r.o, C. B., ktorý s kamiónovou súpravou dňa 8. decembra 2011 v čase 18:00 hod vošiel do priestorov spoločnosti P. M., kde C. B. ako vodič kamiónu vydávajúc sa za osobu T. B., predložil všetky potrebné dokumenty k vydaniu a naloženiu LCD televízorov na základe objednávky zo dňa 7. decembra 2011 na prepravu tovaru realizovanej spoločnosťou Y., s.r.o. Q. Q., ktorá bola sprostredkovaná prostredníctvom zmluvného partnera - spoločnosťou D. K. J. so sídlom v D. cez partnerskú špedičnú spoločnosť P. GmbH so sídlom Z. M. IZ M.-P. P. X v D., čo zabezpečil cez doposiaľ nestotožnenú osobu J. M.. Na pristavený náves bolo naložených celkovo 920 ks LCD televízorov zn. SONY v celkovej hodnote vo výške 298.760,80 eura, ktoré podľa objednávky mali byť dodané a vyložené dňa 12. decembra 2011 v Holadnsku v meste Tilburg v spoločnosti SONY, avšak C. B. dňa 8. decembra 2011 v čase o 20:20 hod. s naloženými LCD televízormi opustil sídlo spoločnosti P. M. a odišiel cez Nitru smerom na Nové Zámky a Bodzianske Lúky až na parkovisko k čerpacej stanici Hoferka, kde ťahač s naloženými LCD televízormi na návесе odparkoval, pričom celou cestou zo spoločnosti P. M. ho doprevádzali na osobných motorových vozidlách F. P., J. M. a Q. F., pričom F. P. telefonicky oznamoval C. B. prípadný výskyt policajných hliadok. Dňa 9. decembra 2011 doposiaľ nestotožnená osoba, ktorú zabezpečil F. P. preparkovala ťahač s naloženými LCD televízormi na návесе, do obce S. G., kde bol náves s naloženými LCD televízormi prepnutý na nákladné vozidlo - ťahač zn. Renault, bielej farby, ktorý zabezpečil F. P. prostredníctvom doposiaľ nestotožnenej osoby a dňa 9. decembra 2011 náves s televízormi bol odvezený na doposiaľ nezistené miesto do Maďarska, kde boli LCD televízory vyložené a následne odovzdané doposiaľ nezisteným osobám, ktoré zabezpečil F. P., pričom tieto LCD televízory neboli nikdy dodané v zmysle objednávky na miesto vykládky, čím spoločnosti P. P. K. P. /V./ Q.. F.. organizačná zložka P., so sídlom M., R. W. XX, IČO: XX XXX XXX vznikla škoda vo výške 298.760,80 eura.

Za to boli P., M. a F. v zmysle §§ 221 ods. 4, 37, 36 písm. j/, 38 ods. 2, 3, 48 ods. 4, 76 ods. 1, 78 ods. 1 Tr. zák. uložené tresty odňatia slobody desať rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia a ochranný dohľad dva roky s povinnosťami podľa § 77 ods. 1 písm. a/, b/, c/ Tr. zák. a B. podľa §§ 221 ods. 4, 36 písm. l/, 37 písm. h/, m/, 38 ods. 7, 41 ods. 1, 2, 42 ods. 1, 76 ods. 1, 78 ods. 1 Tr. zák. súhrnný trest odňatia slobody dvanásť rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia a ochranný dohľad dva roky s povinnosťami v zmysle § 77 ods. 1 písm. a/, b/, c/ Tr. zák. V súlade s § 42 ods. 2 Tr. zák. súd zrušil výrok o treste uložený B. rozsudkom Okresného súdu Komárno z 12. apríla 2012, sp. zn. 3T 54/2010, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre z 30. mája 2012, sp. zn. 1To 55/2012, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Obžalovaných I. G. a T. Y. súd podľa § 285 písm. c/ Tr. por. oslobodil spod obžaloby prokurátora Krajskej prokuratúry Nitra z 13. decembra 2013, sp. zn. Kv 9/2012, pre obzvlášť závažný zločin podvodu v zmysle § 221 ods. 1, 3 písm. c/, 4 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. i/ Tr. zák.

Odvolaania P., M., F. a krajského prokurátora Krajský súd v Nitre podľa § 319 zamietol Tr. por. ako nedôvodné.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podali dovolanie M. a F. z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c/ a g/ Tr. por.

Nagy dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. videl v tom, že prvostupňové konanie bolo proti P. vedené ako proti ušlému. Až pred odvolacím súdom mohol prvýkrát vykonávať obhajobné práva v plnom rozsahu. Povinnosťou súdu a OČTK v priebehu celého trestného stíhania je skúmať trvanie dôvodov konania proti ušlému. Obranu P. vyhodnotil ako účelovú, pretože uznesenie o vznesení obvinenia bolo doručené osobe, ktorú splnomocnil na preberanie písomností, S. F.. P. prostredníctvom obhajcu podával návrhy na výsluch svedkov, ktorí čestnými prehláseniami potvrdili, že sa v čase spáchania skutku zdržiaval na území Rumunska. Argumentáciu odvolacieho súdu, podľa ktorého by svedkovia nevy povedali nič iné ako v čestných oznámeniach, považoval za neprípustnú. Odmietol vykonať obhajcom navrhnuté dôkazy, čo považoval za závažný zásah do práva na jeho obhajobu a do princípu dvojinštančnosti konania. Tieto dôkazy sa dotýkajú aj osoby dovolateľa. Odvolací súd mal zrušiť prvostupňové rozhodnutie a vec vrátiť súdu prvého stupňa. Zamietnutie návrhu na doplnenie dokazovania, spôsobilého privodiť jeho zmenu je relevantné z pohľadu náležitého zistenia skutkového stavu a je porušením práva na obhajobu tým skôr, že ide o dôkazy, ktoré si obvinený nemôže sám zaobstaráť. V súvislosti s dôvodom v zmysle písm. g/ ods. 1 § 371 Tr. por. poukázal na povinnosť súdu vyhotovovať z hlavného pojednávania a verejného zasadnutia v rozsahu, v akom sa na verejnom zasadnutí vykonáva dokazovanie, záznam s použitím technického zariadenia určeného na zaznamenávanie zvuku. Pred odvolacím súdom 27. januára 2016 bolo doplnené dokazovanie výsluchom P. a zvukový záznam z verejného zasadnutia nebol urobený. Podľa zápisnice sa verejné zasadnutie prerušilo za účelom nainštalovania nahrávacieho zariadenia. Vzápätí bolo vyhlásené uznesenie o pokračovaní, ale k nahrávaniu jeho priebehu z technických dôvodov nedošlo. Tým, že nebol dodržaný postup podľa inštrukcie ministerstva spravodlivosti, pri vyhotovovaní zvukového záznamu z pojednávania pri technickej poruche, súd zaťažil konanie nezákonnosťou. Výsluch P. je nezákonným dôkazom. Navrhol vysloviť porušenie zákona uznesením odvolacieho súdu z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c/ a g/ Tr. por., zrušiť ho spolu s prvostupňovým rozsudkom, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce a okresnému súdu prikázať, aby vec v potrebnom rozsahu prerokoval a rozhodol.

F. poukázal, že prvostupňové konanie sa viedlo v neprítomnosti odsúdeného P., ktorý na verejnom zasadnutí vypovedal, že sa o veci dozvedel po zadržení. Jeho výpoveď odvolací súd hodnotil ako účelovú. Zásadným spôsobom porušil právo na obhajobu P., ako aj ďalších odsúdených. P. poprel vedomosť o trestnej veci, ako aj o osobách, s ktorými bol uznaný vinným. Skutočnosť, že sa v inkriminovanom čase nachádzal v Rumunsku, 700-800 km od miesta skutku preukazoval čestnými prehláseniami konkrétnych osôb. Odvolací súd mal povinnosť ich predvolať vypočuť a preveriť obsah čestných prehlásení. Ak by sa skutočnosti tvrdené P. ukázali ako pravdivé, skutková veta by sa stala neudržateľnou. Prvostupňovému konaniu vytkol pochybenia pri hodnotení skutkového stavu, ktoré vo svojom súhrne zakladajú zásadné porušenie práva na obhajobu. Výpovede B. z prípravného konania sú vykonštruované, ovplyvnené pracovníkmi PZ. Prvostupňový súd považoval za zákonnú a neúčelovú len jednu výpoveď B. z prípravného konania. B. výpoveď z prípravného konania na pojednávaní 21. februára 2014 poprel v celom rozsahu. Pravdivosti tohto popretia nasvedčuje výpis z návštev evidovaných v informačnom systéme ÚVV Nitra. Účelom návštev príslušníkov NAKA sa prvostupňový súd nezaoberal. Bolo ním doladňovanie výpovedí B. B. výpovede z prípravného konania sú takmer nemenné a identické. Výpoveď, o ktorej sú dôvodné pochybnosti a ktorá na hlavnom pojednávaní bola popretá, nemôže byť jediným usvedčujúcim dôkazom na uznanie viny F.. Okresný súd nepreskúmateľným rozhodnutím porušil právo F. na starostlivé objasňovanie skutočností svedčiace v jeho neprospech, ako aj v jeho prospech. Pochybil, keď nesprávne akceptoval len časť výpovede B., pretože podľa dovolateľa je výpoveď svedka potrebné pre riadne ustálenie skutkového stavu vyhodnocovať ako celok, v kontexte s ďalšími vykonanými dôkazmi, nemožno vyextrahovať vhodnú časť. Je neprípustné prihliadnuť na výpovede vykonané v konaní o väzbe pred sudcom pre prípravné konanie. Výsluch v konaní o väzbe je zameraný na iný účel ako výpoveď pri dokazovaní na hlavnom pojednávaní. Časť výpovedí B., ako aj ostatných subjektov trestného konania pre procesné chyby neakceptoval, tieto však v rozsudku nešpecifikoval. Súd môže vychádzať len z dôkazov vykonaných na hlavnom pojednávaní. Podľa odvolania bola na hlavnom pojednávaní 4. apríla 2014 prečítaná výpoveď z 12. marca 2012, súdom vyhodnotená ako neprocesná a súd tak vykonal nezákonne získaný dôkaz. Založiť rozhodnutie o vine na

prečítaní úradných záznamov, spísaných príslušníkmi policajného zboru podľa argumentácie obvineného znamená vykonanie dôkazu nezákonným spôsobom. Ďalej odvolaciemu súdu vytkol postup v rozpore s § 61a Tr. por. Do zápisnice zaznamenal iba odpovede bez zápisu položenej otázky. Navrhol vysloviť, že rozsudkom prvostupňového súdu v spojení s uznesením odvolacieho súdu bol porušený zákon v neprospech F., napadnutý rozsudok a uznesenie zrušiť, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia, obsahovo na dané rozhodnutia nadväzujúce. Okresnému súdu Nitra prikázať, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a opätovne rozhodol. Žiadal rozhodnúť aj v prospech ostatných spoluobžalovaných.

P. sa s dovolaniami M. a F. v plnom rozsahu stotožnil a pripojil čestné vyhlásenie družky F.. Predložil čestné vyhlásenie matky, J. P. o tom, že ako splnomocnená osoba preberala poštu. S obvineným však od začiatku marca 2016 nebola v kontakte, nemohla mu preto dať vedieť, že sa voči nemu vedie trestné stíhanie. Poprel spáchanie trestného činu. Bol v tom čase v Maďarsku a Rumunsku, čo môžu potvrdiť svedkovia, ktorých žiadal vypočuť. Navrhol, aby dovolací súd rozhodol aj v jeho prospech v zmysle zásady beneficium cohaesionis, rozsudok zrušil a nariadil nové konanie, v jeho prítomnosti.

Krajský prokurátor sa v súvislosti s dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. vyjadril, že dôkazy boli na verejnom zasadnutí 27. januára 2016 vykonané zákonným spôsobom a porucha nahrávacieho zariadenia, na ktoré nebolo možné zaznamenávať priebeh zasadnutia nie je dôvodom, ktorý by dokazovanie zaťažil nedostatkami zakladajúcimi tento dovolací dôvod. Vo vzťahu k dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. ide podľa prokurátora zo strany oboch dovolateľov o hodnotenie dôkazov, čo samo o sebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 Tr. por. Stotožnil sa s argumentáciou a hodnotením dôkazov odvolacím súdom vo vzťahu k vykonaným aj navrhovaným dôkazom zo strany P.. Navrhol dovolania obvinených M. a F. odmietnuť.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) preskúmal procesné podmienky na podanie dovolania a zistil, že dovolanie proti napadnutému právoplatnému rozhodnutiu je prípustné, boli podané oprávnenými osobami, v zákonnej lehote a na zákonom určenom mieste (§§ 368 ods.1, 2 písm. h/, 369 ods. 2 písm. b/, 370 ods. 1, 3, 566 ods. 3 Tr. por.). Dovolania spĺňajú podmienky podľa § 373 ods. 2 Tr. por., ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Tr. por. a nie je dôvod na postup v zmysle § 382 písm. a/, b/, d/, e/ ani f/ Tr. por.

Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok predstavuje výrazný zásah do inštitútu právoplatnosti, ktorá v pozícii základnej vlastnosti súdneho rozhodnutia predstavuje jeho nezmeniteľnosť a záväznosť ako prejavu stability právnych vzťahov a právnej istoty v právnom štáte. Je určené k náprave výlučne zákonom taxatívne stanovených procesných a hmotnoprávných chýb, ktoré by svojím charakterom mohli mať výrazný vplyv na konanie a jeho procesný výsledok s potrebou ich odstrániť. Dovolací súd je pri náprave uvedených nedostatkov v zásade až poslednou inštanciou, čo znamená, že ich preskúmava až po preskúmaní odvolacím súdom a neboli ním napravené, prípadne ním boli spôsobené. Tomu zodpovedá aj obmedzenie možnosti podať dovolanie v prípade, keď neboli využité riadne opravné prostriedky [§371 ods. 1 (veta prvá) Tr. por. a contrario, pokiaľ nejde o zákonné výnimky uvedené v tomto ustanovení] a povinnosť namietať niektoré dovolacie dôvody najneskôr v odvolacom konaní (citované ustanovenie § 371 ods. 4 Tr. por.).

Cieľom ustanovenia § 371 ods. 4 Tr. por. je predísť tomu, aby konanie dovolacie slúžilo ako možnosť namietať stále nové nedostatky, ktoré mohli byť zhojené už v konaní pred súdom nižšieho stupňa. Zákonodarca v tejto súvislosti zrejme predpokladal, že pokiaľ bol dovolateľovi namietaný nedostatok známy už v pôvodnom konaní a tento sa ho nesnažil odstrániť pri prvej možnej príležitosti, nejde o chybu tak závažnú, aby ju bolo potrebné preskúmavať v dovolacom konaní a v konečnom dôsledku by mohlo ísť len o špekuláciu dovolateľa smerujúcu k predĺženiu celého konania.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Zásada „právo na obhajobu“ vyjadruje požiadavku, aby v trestnom procese bola zaručená ochrana práv a záujmov osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, a je teda nevyhnutým prostriedkom úspešného

výkonu súdництва smerom k ochrane základných práv a slobôd. Jej legislatívne vyjadrenie a reálne zabezpečenie svedčí v podstate nielen o stupni demokracie v trestnom procese daného štátu, ale vo svojej podstate jej realizácia v čo najširšom meradle je nielen v záujme osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, ale v záujme celej spoločnosti, pretože toto právo neplynie len z ochrany práv jednotlivca, ale aj zo záujmu štátu na zistenie pravdy. Podľa názoru dovolacieho súdu právo na obhajobu sa zaručuje ako základné právo fyzickej osoby, ktoré podlieha všetkým pravidlám, ktoré sa uznávajú pri ochrane základných práv a slobôd, a možno ho vnímať aj ako prostriedok nastoľujúci spravodlivú rovnováhu medzi verejnými záujmami, ktoré sú predmetom ústavnej ochrany.

Konštantná judikatúra právo na obhajobu v zmysle dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Trestný poriadok obsahuje celý rad ustanovení, ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva obvineného, charakteristické pre príslušné štádium trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo o sebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Zo znenia tohto ustanovenia totiž jednoznačne vyplýva, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilé ho naplniť.

Zo spisu je zrejmé, že trestné konanie proti P. bolo vedené ako proti ušlému, vzhľadom na splnenie podmienok podľa § 358 Tr. por. Obvinený bol v priebehu odvolacieho konania zadržaný 11. decembra 2015, následne vypočutý podľa § 73 ods. 5 Tr. por., oboznámený so skutkom, kladeným mu za vinu a jeho právnu kvalifikáciu a vzatý do väzby. Pri výsluchu všetky skutočnosti uvedené v obžalobe poprel.

Verejné zasadnutie o odvolaní 27. januára 2016 bolo vedené za prítomnosti P., na ktorom bol vypočutý. Spáchanie skutku obsiahnutého v obžalobe poprel ako aj vedomosť o ostatných obžalovaných s výnimkou F., ktorého pozná len z diskoték. Výpovedal, že sa v čase od 7. - 9. decembra 2011 nachádzal v Rumunsku a podal informácie o mieste a osobách, s ktorými sa mal v inkriminovanom čase zdržiavať, o čom predložil čestné vyhlásenia S. A., A. E. a Dr. C. S. N., čítané predsedom senátu podľa § 269 Tr. por. Prostredníctvom obhajcu navrhol, aby boli tieto osoby vypočuté v zmysle § 326 ods. 5 Tr. por. Súd návrh na ich vypočutie zamietol. V napadnutom uznesení so skutočnosťami, týkajúcimi sa pobytu obvineného v Rumunsku sa vysporiadal tak, že s vyhláseniami svedkov sa oboznámil. Osoby, ktoré mali potvrdiť alibi obžalovaného, by vo svojich výpovediach neuviedli iné skutočnosti ako vo svojich čestných prehláseniach, preto ich vypočutie považoval za nadbytočné, zohľadniac výpoveď P. na verejnom zasadnutí, ktorú hodnotil ako účelovú vzhľadom na obsah úradných záznamov z operatívno - pátracej činnosti, z ktorých v rozhodnutí vychádzal aj prvostupňový súd.

P. 15. marca 2016 podal návrh na opätovné prerokovanie veci podľa § 362 ods. 1 Tr. por., ktorý založil na tom, že sa o trestnom stíhaní dozvedel až na súde v Budapešti 11. decembra 2015, kedy bola obmedzená jeho osobná sloboda. Okresný súd Nitra uznesením z 27. júla 2016, sp. zn. 2T 153/2013, žiadosť P. o opätovné prejednanie veci, vedenej na totožnom súde pod sp. zn. 2T 153/2013 v jeho prítomnosti zamietol. Konštatoval splnenie podmienok na konanie proti ušlému, pretože neprevzatie uznesenia o vznesení obvinenia nevytváralo prekážku konania proti ušlému. Nevedomosť odsúdeného o doručenom rozhodnutí je na jeho vlastnú zodpovednosť. Námietka, že mal druhostupňový súd podľa uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. novembra 2008, sp. zn. 2 To 1/2007, prvostupňový rozsudok, sp. zn. 2T 153/2013 z 22. augusta 2014 zrušiť a vrátiť nepovažoval za relevantnú, pretože na verejnom zasadnutí 27. januára 2016 v prítomnosti P. podal správu o stave veci a doplnil dokazovanie výsluchom odsúdeného, čím mu bolo umožnené vyjadriť sa k výpovediam svedkov, ostatným dôkazom a predniesť obhajobné tvrdenia (č. l. 4067). Krajský súd v Nitre sťažnosť obvineného proti tomuto rozhodnutiu uznesením z 21. septembra 2016, sp. zn. 2Tos 93/2016 podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. ako nedôvodnú zamietol.

M. v dovolaní zdôraznil, že je povinnosťou súdu a orgánov činných v trestnom konaní v priebehu celého konania skúmať či dôvody konania proti ušlému stále trvajú. Pokiaľ sa konalo proti ušlému a dôvody pre

také konanie pred skončením trestného stíhania odpadnú, opätovne sa vec prejedná v potrebnom rozsahu.

OČTK a súd konštatovali splnenie podmienok konania proti ušlému podľa § 358 Tr. por. (č. l. 165, 2690), čo následne potvrdili rozhodnutiami Okresný súd Nitra z 27. júla 2016, sp. zn. 2T 153/2013 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre z 21. septembra 2016, sp. zn. 2Tos 93/2016 a konanie proti P. bolo vedené v zmysle týchto ustanovení.

Po odpadnutí dôvodov konania proti ušlému pred odvolacím súdom bolo jeho povinnosťou rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na nové konanie a prejednanie a P. mala byť poskytnutá možnosť zúčastniť sa všetkých fáz trestného konania, ktoré je v zásade dvojnásťnásť v zmysle bodu III. R 21/2010).

Ústavný súd SR v uznesení z 18. novembra 2015, sp. zn. III. ÚS 559/2015, okrem iného skonštatoval, že dvojnásťnásťnosť konania je ústavno-procesný princíp, ktorému musí byť podriadená aj organizačná sústava súdov so zákonom ustanovenou pôsobnosťou jednotlivých stupňov súdov (m. m. II. ÚS 195/06) a je výsledkom požiadavky odstrániť prípadné skutkové alebo právne nedostatky rozhodnutia súdu rozhodujúceho v prvej inštancii. Existencia dvoch inštancií však neznamená, že v prvom stupni je predmet konania odlišný od fázy druhostupňovej (m. m. III. ÚS 46/2012). P. bolo týmto postupom odopreté právo predniesť obhajobné tvrdenia, vyjadriť sa k výpovediam svedkov a ostatným dôkazom. Odvolací súd tak porušil čl. 6 ods. 3 Dohovoru, keď P. uznal vinným bez toho, aby mu podľa §§ 34 a 272 Tr. por. umožnil vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam, kladeným mu za vinu a dôkazom o nich, vykonaným na hlavnom pojednávaní podľa § 278 Tr. por. a nasl. Podľa zápisnice z verejného zasadnutia predsedníčka senátu podala správu o stave vecí, vypočula P., s vykonanými dôkazmi ho však neoboznámila.

Toto pochybenie odvolacieho súdu nezakladá u dovolateľov dôvod podľa písm. c/ ods. 1 § 371 Tr. por., lebo P. ich neusvedčoval z trestnej činnosti a ani krajský súd nezaložil ich vinu na jeho výpovedi.

Vzhľadom na vyjadrenú konštatáciu v predchádzajúcom odseku považuje dovolací súd za irelevantné námietky o nevykonaní dôkazov výsluchom matky či priateľky P., F., ktoré mali vyvrátiť jeho vedomosť o prebiehajúcom trestnom konaní. Dovolacie námietky, týkajúce sa nevykonania výsluchov svedkov, ktorí mali dosvedčiť prítomnosť P. v Rumunsku v čase skutku (A., E., N.) sa týkajú rozsahu vykonaného dokazovania. Dovolací súd je navyše skutkovými zisteniami odvolacieho a prvostupňového súdu, vyjadrenými v skutkovej vete rozhodnutia viazaný (§ 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por).

Dovolací súd sa nestotožnil s námietkami F., týkajúcimi sa výpovede B., ktorú považoval za vykonštruovanú, pretože P. mal usvedčovať len na základe záujmu OČTK, výtkou o následnom nesprávnom postupe súdov, keď výpoveď akceptovali len v usvedčujúcej časti a tiež procesnou neprípustnosťou výpovede z prípravného konania, pretože výsluch bol vykonaný v neprítomnosti obhajcov. Dovolací súd zistil, že krajský prokurátor žiadal na hlavnom pojednávaní prečítať výpovede B. zo 7. a 25. marca 2013 (č. l. 420-437, 438 -447) a o tieto oprel podanú obžalobu. B. na hlavnom pojednávaní síce vypovedal o okolnostiach spochybňujúcich vierohodnosť jeho výpovede a ovplyvňovaní vyšetrovateľmi, ktorí mu mali prisľúbiť postup podľa § 218 Tr. por., vypovedať pred súdom však neodmietol a rovnako ako v prípravnom konaní i na hlavnom pojednávaní 28. februára 2014 súvisle a kontinuálne vypovedal i o priebehu skutku, a to aj na ďalších pojednaniach pred prvostupňovým súdom 4., 11. a 25. apríla 2014. Na hlavnom pojednávaní 11. apríla 2014 bola na odstránenie rozporov na návrh prokurátora v zmysle § 258 ods. 4 Tr. por. predsedom senátu čítaná výpoveď B. z prípravného konania zo 7. marca 2013. Podľa zápisnice z tohto výsluchu boli prítomní aj obhajcovia ostatných obvinených a bolo im umožnené právo klásť B. otázky, čím v tejto časti bolo zaručené právo ostatných spoluobvinených na obhajobu a kontradiktórny proces.

Námietky F. smerujúce k ovplyvňovaniu B. vyšetrovateľmi a čiastočnej akceptácii výpovede súdmi, ako aj založenie nezákonnosti výpovede na tom, že na hlavnom pojednávaní spáchanie trestného činu poprel,

sú iba hodnotením hodnovernosti jeho výpovede a vykonaného dokazovania. Vo vzťahu ku skutkovému stavu vyjadrenému v skutkovej vete výroku môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, nie námietky skutkové, smerujúce proti skutkovým zisteniam súdov, rozsahu vykonaného dokazovania či hodnoteniu dôkazov súdmi nižšieho stupňa, pretože správnosť a úplnosť zisteného skutku dovolací súd nemôže skúmať a meniť (§ 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.). Dovolací súd sa preto tohto charakteru len parciálnymi námietkami dovolateľa nezaoberal.

Dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. prítomný nebol.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. možno úspešne uplatňovať v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré neboli na hlavnom pojednávaní vykonané zákonným spôsobom. Skutočnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch vykonaných v rozpore so zákonom, musí byť z obsahu spisu zrejmá a porušenie zákona by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru, čomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho (nie ďalšieho riadneho) opravného prostriedku. Z vyjadreného potom logicky vyplýva záver, že nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov môže byť týmto dovolacím dôvodom len vtedy, ak má, resp. mal negatívny dopad na práva obvineného.

Podľa Tr. por.

§ 61a

hlavné pojednávanie a verejné zasadnutie v rozsahu, v ktorom sa na verejnom zasadnutí vykonáva dokazovanie sa zaznamenáva aj s využitím technického zariadenia určeného na zaznamenávanie zvuku. Takto vyhotovený záznam sa uchová na nosiči dát, ktorý je súčasťou spisu; záznam možno uchovávať aj iným vhodným spôsobom.

V zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špecializovaný trestný súd a vojenské sudy (ďalej len „vyhláška“)

§ 56 ods.

1 zvukový záznam z pojednávania sa uchováva na nosiči dát, ktorý sa po skončení súdneho pojednávania pripojí k súdnemu spisu, alebo sa v súdnom spise urobí poznámka, kde je zvukový záznam uložený,

2 úkony spojené so zaznamenaním priebehu súdneho pojednávania podľa odseku 1 <. vykonáva sudca alebo asistent. Ak sa na súdnom pojednávaní prejednávajú utajované skutočnosti, zaznamenávanie priebehu súdneho pojednávania sa preruší na nevyhnutný čas.

Podľa inštrukcie Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 37/2014, (č. 33160/2014/110) o postupe pri vyhotovovaní zvukového záznamu z pojednávania (ďalej len „inštrukcia“)

čl. 1 ods. 2 písm. b/ technické zariadenia určené na vyhotovovanie zvukového záznamu z pojednávania sú ku dňu účinnosti tejto inštrukcie inštalované na všetkých súdoch. Sudy postupujú podľa tejto inštrukcie pri vyhotovovaní zvukového záznamu z pojednávania od 1. marca 2015 v rámci povinnej riadnej prevádzky,

čl. 4 ods.

1 obsluhujúca osoba spustí na počítači v pojednávacej miestnosti audioaplikáciu prostredníctvom aplikácie Súdny manažment, kde v príslušnom spise zvolí funkciu "Nahrávanie pojednávania",

2 obsluhujúca osoba podľa pokynov audioaplikácie pripojí záznamník k počítaču v pojednávacej miestnosti,

čl. 5 ods. 1 nahrávanie sa spustí prostredníctvom tlačidla "REC/PAUSE" na ovládacom paneli záznamníka.,

čl. 9 ods.

1 ak nie je možné vykonať prípravu zariadení na vyhotovenie zvukového záznamu podľa čl. 4, obsluhujúca osoba uskutoční nahrávanie podľa čl. 5, prípadne podľa 2 následne obsluhujúca osoba

spustí na počítači v pojednávacej miestnosti audioaplikáciu prostredníctvom aplikácie Súdny manažment, kde v príslušnom spise, v príslušnom pojednávaní a po voľbe "Nahrávanie pojednávania" zvolí funkciu "Spracovať existujúce záznamy",

3 obsluhujúca osoba vyberie zvukový záznam, ktorý patrí k zvolenému pojednávaniu a exportuje zvukový záznam na lokálny server. Ustanovenia čl. 7 ods. 3 a 5 platia primerane, čl. 10 ods.

1 v prípade výpadku elektrického prúdu je možné vyhotoviť zvukový záznam podľa čl. 8 ods. 1, nakoľko v záznamníku a v mixpulte je integrovaný akumulátor, ktorého výdrž je približne 17 hodín resp. 4 hodiny. Stav nabitia batérií je potrebné v dostatočnom predstihu pred pojednávaním obsluhujúcou osobou skontrolovať. V prípade inej technickej poruchy obsluhujúca osoba preverí možnosť riešenia problému podľa časti 4 používateľskej príručky alebo možnosť použitia náhradného záznamníka alebo využije možnosť použitia zariadení na vyhotovenie zvukového záznamu z inej pojednávacej miestnosti.

2 ak nie je postup podľa odseku 1 možný, obsluhujúca osoba bezodkladne kontaktuje oddelenie informatiky príslušného krajského súdu prípadne Špecializovaného trestného súdu. Ak nie je možné problém vyriešiť podľa predchádzajúcej vety, obsluhujúca osoba kontaktuje oddelenie Helpdesk sekcie justičnej informatiky a riadenia projektov, ktoré vykonáva technickú podporu zariadení na vyhotovenie zvukového záznamu.

Zo zápisnice o verejnom zasadnutí 27. januára 2016 je zrejmé, že napriek účinnosti § 61a Tr. por., podľa ktorého sa verejné zasadnutie v rozsahu, v ktorom sa vykonáva dokazovanie zaznamenáva aj s využitím technického zariadenia, záznam nebol vyhotovený a nosič dát nie je súčasťou spisu alebo inak uchovaný v súlade s citovaným ustanovením. Naopak súd v zápisnici konštatuje zistenie, že nahrávacie zariadenie nefunguje a z technických dôvodov zasadnutie nahrávané nebude (č. l. 3830), ako to konštatovali M. aj F. v podanom dovolaní. Na podklade toho je verejné zasadnutie odvolacieho súdu 27. januára 2016 v časti vykonávaného dokazovania zaťažené nezákonnosťou v intenciách písm. g/ ods. 1 § 371 Tr. por.

Navyše krajský súd vykonal výsluch P. bez presnej protokolácie obsahu položenej otázky do zápisnice a zaznamenal iba jeho odpoveď. Takáto výpoveď je dôkazom vykonaným nezákonným spôsobom, nakoľko z obsahu zápisnice nemožno vyhodnotiť znenie a detaily otázky a či konkrétna otázka spĺňa zákonné podmienky prípustnosti (vylúčenie kaptopozity a sugescie v obsahu položenej otázky) bez nahrávania verejného zasadnutia nie je možné ani tieto skutočnosti overiť.

Dovolací súd však považuje v tomto smer za potrebné zdôrazniť, že P. dovolateľov vo výpovedi na verejnom zasadnutí z páchania trestnej činnosti neusvedčoval, naopak poprel akúkoľvek vedomosť o skutku, ako aj prítomnosť na Slovensku. Napriek tomu, že sa jednalo o nezákonný dôkaz ani odvolací súd na ňom vinu dovolateľov nezaložil, pretože obvinených z trestnej činnosti usvedčoval predovšetkým B..

Prvostupňový súd nezákonne postupoval, keď vinu v rozsudku založil aj na úradných záznamoch spísaných pred začatím trestného stíhania (trestné stíhanie bolo začaté uznesením OO PZ v Nitre z 1. februára 2012, ČVS: ORP-124/2-OVK-NR-2012). Ide o úradné záznamy Okresného riaditeľstva PZ Nitra Odbor kriminálnej polície z 23. december 2011, 9. január 2012, 29. december 2011 (2x), 28. december 2011 (2x), 30. december 2011 a 28. december 2011.

V súvislosti so záznamami, ktoré nie sú procesne prípustným dôkazom (R 26/1989) dovolací súd však považuje za nutné uviesť, že súdy úradnými záznamami argumentovali, ale skutočnosti z nich zistené boli preukázané i ďalšími, procesne prípustnými a zákonne vykonanými listinnými dôkazmi a výsluchmi svedkov.

V spojitosti s námietkou F. o nezákonnosti výpovede z prípravného konania, počas zadržania 12. marca 2012, dovolací súd zistil, že tento výsluch na hlavnom pojednávaní 4. apríla 2014 bol čítaný podľa § 258 ods. 4 Tr. por., pričom dovolateľ tento dôkaz na pojednávaní pre neprítomnosť obhajcov spoluobvinených spochybnil. Z prvostupňového rozsudku je však zrejmé, že súd na tomto dôkaze vinu obvineného nezaložil. Naopak sa vyjadril, že síce všetci obžalovaní vypovedali po vznesení obvinenia, ale

pre procesné nedostatky a chyby v prípravnom konaní spočívajúce v porušení práv na obhajobu nemohol brať do úvahy a vyhodnotiť ich výpovede z marca 2012, ktoré neboli vykonané v súlade s platným Trestným poriadkom a poukázaním na judikát R 2/2003.

Na podklade vyjadreného dovolací súd rozhodol tak, ako je vyjadrené v enunuciáte uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.